

„Soča“ izhaja vsak petek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1.50
Pol leta 1.00
Četrt leta 0.75

Pri označitih in prav tako pri „pustanicah“ se plačuje za navadno tiskopisno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“, in na starem trgu. V Trstu v tobakarnici „Via della Cerna 3“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredištvu „Soča“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soča“ na Korenji v Stiesca - vi hiši št. 10 II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Naši dobri sosede.

Med ustavoverci ali nemškimi nacionalci imamo pristaše Schönerejeve, ki ne marajo toliko za gospostvo v naši polovici avstrijske države, kolikor za prusko pickelhaube, pod katero neposredne hrepené in se po raznih potih pod njo zatekajo. Herbstovec pa niso toliko idealni, ali so vsaj previdniši, ker si mislijo, da stvari ne dozore tako hitro, kakor bi človek želel. Herbst po pomenu besede čaka na jesen, ko zrelo sadje samo odpade; do takrat pa je treba gospodovati, in, kar je za oskrbništvne načelnike poglavito, se ve da tudi gospodariti (Verwaltungsraths-Clique). Za tako lepe namene pa je treba nekdanje večine v državnem zboru. In ker se je ta pred 2 letoma razpršila in pogubila, potreba je jo zopet priboriti. Ali doma v Avstriji ni več moči dovolj za tako priboritev. Zato pa je treba tegovati o nesreči in stiski, o vznemirjenosti, o nezashšanem zatiranju, da dosežejo toliko laže usmiljenje. Bismarck pa véasih ne sliši dobro; zato je treba dobro zropotati in bobnati. In tako se je zgodilo v „tistem časi,“ da so se v Pragi nekoliko polasali fantje, katerim se prikazuje mah na bradi, in da so Schönerejerji in Herbstovci po svoje zakričali po svetu, kakor da bi se bližal konec ustavoverskemu svetu, še predno poteče obrok koncu vesoljnega sveta, ki je naznanjen v oktobru ali nov. tega leta. Zakričali so in še razsajajo; ali Bismarck, ki je nesrečnikom na neke strani nem, je odšel v kopeli, in vsaj dela se tako, kakor da bi ne slišal nič in ne videl nič. Vsled tega velika poparjenost, velik stok v pravem in nemško-nacionalnem Izraelu. In takó se je zgodilo, da je v večem spomin zaječala prva avstrijska judinja „N. fr. Pr.“ z naslednjimi besedami: „Ali se nam je samo vrtelo po glavi, ko smo mislili, da je nemogoče, v državi, ki je v tesni zvezi z Nemčijo, potisniti in skrčiti Nemce v manjšino?“ Se nikdar se judinja, ki je tudi prva turkinja, ni takó očitno in odkritosrečno izpovedala, kaj nameravajo Herbstovci, zakaj dražijo Slovane, in v kaj jim služi zveza Nemčije z Avstrijo! „Tribüne“ prša na navedene izdajalne besede: „Kakó se predrzne organ, ki se pred vsem drugim imenuje ustavoversk, izreči tako krivo vero (pregreho)? Kaj ima opraviti zunanja zveza z večino ali manjšino v lastnem parlamentu? Ali ni

vsem ustavam podloga nespremenljiva, da odločuje v vseh notranjih prašnjih večina ljudstva ali poslancev, katere si je izvolilo ljudstvo? In ali bi država mogla obstati, ako bi si morala svoje uprave in postave spreminjati po napovedih, ki prihajajo od zunaj?“

Resnične očitbe; pa kaj pomagajo zlati nauki nasproti svojati, ki hoče po vsej sili ali gospodariti in bogateti ali pa domovino prodajati! Isto glavno glasillo Herbstovcev triumfuje v veselji, da ni zastoj ščuvalo in legalo vsak dan, ko vidi, da se zunanje nemške novine oglašajo in Avstrijo svaré in opominjajo na njeno zvezo z Nemčijo. Pruski Nemci povdarjajo nasproti praškim dogodkom, da je Nemcev 40 mil., in da je tedaj treba gledati, da Avstrija ne izgubi simpatije istega naroda!

Avstrijski prusaki triumfujejo, da že žugajo pruski Prusi v Pragi ustanoviti konsulat, češ, da bo nadzornik s takó častjo zunanje Nemce varoval pred češkimi napredi! Ali se Herbst in Schönerejer lahko ne smejeta? In kdo žaluje ob taki nemški nameri in predrznosti?

Take sadove Avstriji rodi zveza z Nemčijo! Zares dobre sosede imamo na severji!

V istem času se nam ponuja srečna zveza na jugu. In kaka sreča v najhujšem poletnem času! Italija bi bila rada obogatela z lepim kosom zemlje afrikankega severnega primorja. Vse žile je napenjala za to pridobitev. Ali Francija je imela enake želje in še večjo moč; Tunis je zdaj bistveno v francoski oblasti. Zarad tega so nastali poleg vsega dobrikanja od ital. in franc. vlade mužeje med tema sorodnima narodoma. Spoznali pa so ital. državniki, da je njih kraljevstvo še preslabo za teknovanje s Francijo. Zató pripravljajo Italiji najprej pomnoženje vojnega orožja, zidanje novih trdnjav in preustrojenje vse armade. Iz ital. zbora si slišal vsak teden glasove od strani najhujših Irredentovcev, kakor je znan Cavallotti, z namero, da naj se vlada podviže zlasti na severji. Proti Avstriji na celi mejni črti naj se nemudoma dobro in vojaški utrdi. Irredenta se hoče odškodovati naravnost s Trstom in Tridentom. Ali zopet so se premislili, da taka namera je izražena nekoliko preveč naravnost in ne preveč po diplomatsko. Kar je general Mezza capo prerobato razodel, naj bi drug častnik nekoliko popravil in pogladil.

Zares lepo od te gospode, da skrbé za mehko

ščet: mogoče, da med takim diplomatskim glajenjem še zaspimo; kajti srca smo mehkega, in najivnost naša je velika. Ta drugi častnik je polkovnik generalnega štaba italijanskega, in je bil prej tudi poslanec tam doli na nekem Monte Citorio, kakor pravijo kraju, kjer se med starimi kamnatimi stebri ital. poslanci po leti senéjo in po zimi grejejo. Ta mož vé tečaj nekoliko, kakó je treba govoriti. Zato nam takó lepo razklada, da Avstrija je nedolžna ženica, ki Italijanom ničesar žalega ne stori in ne more storiti, in da se je treba z njo lepo sprizajziti, ker s Francijo ni takó nič opraviti. Avstrija je že zarad tega dobra prijateljica, ker je geografska posrednica z Nemčijo, in da je Italijanska združena v vučni zvezi z Nemčijo— Bog pomagaj! to se itak ume samo ob sebi. Mi, nediplomatski Avstrijanci, pa se ve da ne smemo verovati, da bi bil ta le povod nizek, ali, kakor pravijo, sebičen. O nel! Zato po pravi kaj odkritosrečno naš polkovnik, da Italija hoče ponuditi prijateljstvo Avstriji tudi zarad tega, da bi avstrijski Slovani ne postali premogočni. To je da! Možu je namreč nekoliko toplo, in v sedanjí vročini tudi avstr. Slovani ne razvidijo lepe namere, vsled katere bi se Nemci v Avstriji še bolj utrdili in v srečni prijaznosti avstr. nerešeni Italijani še bolj približali rešenem, in takó avstrijski Nemci in avstrijski Italijani popolnem dozoreli za cesarstvo severnih in za kraljevstvo južnih naših dobrih sosedov. Slovane je treba zatreti v Avstriji. Ta namera je najplemenitiša in gotovo tudi resnična; kajti „Pester Ll.“, nemško-magjarski list sam to dokazuje, ko se zveze italijanske in avstrijske že veseli! Laški polkovnik ne misli pa na vse Slovane, ker je zdaj prvoroče za tako obsežno misel, ampak njemu so na potu, hoteli smo reči, na srečo najprej primorski in zarad Bajamontija in tovarišev morda nekoliko tudi dalmatinski Slovani.

Vsaj v Spljetu so Irredentovci prej ko ne tega prepričanja, in morda ital. polkovniku na čast so se 11. t. m. zvečer, kakor se telegrafuje v „Tribüne“, zbrale množice ondotne ital. stranke, in so šle po mestu ter v kopici okoli 80 oseb kričale po cestah in ulicah: „Evviva Bajamonti! Evviva Italia! Morte ai Croati!“

Kaj bi potem Avstrija ne sprejela ponujane prijaznosti od ital. polkovnika od ital. glasil in od

LISTEK.

V spomin rajnemu prof. g. F. Vodopivcu.

Blagor mu, kdor dolgo in vestno pripravljano delo tudi opravi, kdor se zamore veseliti tudi sadu svojega žrtvovalnega truda in stanovitnega potrpljenja, ki ga je imel med pripravljanjem. Saj se čuti obilno odškodovanega za vse težavne trenutke, ktere je poprej imel prestajati, če je le s svojim trudom dosegel zaželene namere. Zadovoljen je že tudi, če zamore vsaj kako znamenje zapaziti, da mu znojni zastoj rosil vročega obraza, da si ni zastoj žulil svojih rok. Kaka britkost se pa loti človeka, če neugodna osoda njegovemu trudu ne podeli nobenega priznanja, nobenega vspeha! Tolažiti ga zamore v tem slučaju samo up, ki, če tudi mnogokrat goljufiv, vender zopet krepča njegove utrjene moči in oslabele volje, ter ga spodbuja k novemu delovanju. Srečen, komur še ostane ta dar! Če je tudi dvomljive vrednosti, vender se ga človek rad oklepa. — Živega, vse človeške čute stresajočega milovanja vredne je pa tisti, kteremu nemila smrt še ta dar odreče, in celo posebno, če se je s silnim trudom najlepše svoje dni pripravjal za rešitev velike preblage naloge, naloge celega svojega življenja, da bi vspešno služil človeštvu na polji odgoje, izobraževanja in omike. Taka čez vsako mero tužna osoda je zadela moža, kterega spominu naj služijo te borne vrstice.

Prof. Fr. Vodopivec se je rodil l. 1850. v Dorn-

berku na Goriškem. Bil je sin dovolj premožnih še zdaj živčih staršev, ki so vestno skrbeli za njegovo odgojo. Ko je ljudsko šolo v Dornberku, pozneje v Gorici dovršil, je vstopil v goriški gimnazij, kterega je l. 1872 po končanem zrelostnem izpitu zapustil. Ta doba je bila, kakor se to sploh more opazovati, tudi za celo mišljenje in življenje rajnega jako vplivna; kajti pod vodstvom izvrstnih profesorjev se ni samo oblačil njegov značaj in njegovo srce, vzbudilo se mu je tudi zanimanje za vede sploh, posebno pa za zgodovino, ktere veliki vpliv na odgojo mladine je že takrat spoznal. Sklenil je torej, na dalje v prvi vesti svoje moči in svoj trud temu predmetu žrtvovati in odšel je na graško vsučilišče, kder se je razun zgodovine in zemljepisja pečal tudi z materinščino. Njegovi starši so še tudi zdaj za njega obilno skrbeli, tako da mu je bilo mogoče vse svoje skrbi samo na izvoljene si predmete obračati. Skazoval se je pri vsaki priliki proti soslujateljem izvrstnega milosrčnega kolega, kterim je rad pomagal, če je le mogel, s kterimi je sploh vsakovrstno veselje, pa tudi žalost delil. Pri vsem tem se mu je pa tudi začela razvijati krasna, zdaj vseh vdušljivih vplivov popolnoma prosta cvetlica, ki je že poprej na gimnaziji svoje prve kali poznala in ki mu je tudi pozneje do zadnjega zdihljeja ne prenehoma cvetela v najlepši krasoti. Ta cvetlica je bila njegova vselej sijajno skazana narodna zavest in navdušenost za milo mu domovino.

Že februarja l. 1876 je bil poklican za učitelja na c. kr. višo realko v Gorici, kder je marljivo in vestno služboval do konca šolskega leta 1878. O tem čestitnem prvem poklici se je rajni mnogokrat s prija-

telji pogovarjal; nikdar ni mogel dovolj živahno vesolja slikati, ktero je takrat čutil. Saj je bil poklican, da bi v svoji domovini, med svojimi deloval; saj se mu je s tem najsrečnejša želja spolnila. Obrat je torej zdaj ves svoj trud na to, da mu ta sreča ne bi bila samo po kratkih urah odmerjena. Naredil je tedaj profesorske izpite iz zgodovine, zemljepisja in slovensčine in se je trudil, da bi si popolno zadovoljnost vseh nadzoruh oblastnih prizadobil. Ker so se med tem bile šolske razmere nekoliko predrugačile, je bil l. ohtobra 1878. na c. kr. viši gimnazij prestavljen, kder je z največo marjivostjo in navdušenostjo službovanje nadaljeval do svoje prezgodnje smrti. Spodbujala ga je posebno nada, da bode dobil na tem zavodu, stalno profesorsko službo, za ktero je mogel dokazati še obširnejšo sposobnost, nego je bila zahtevana. Nesrečnik je mislil, da si človek s petletnim hvalevrednim službovanjem pridobi že tudi nekoliko za slug za (med svojimi) izpraznjeno stalno službo. Ubogi nesrečnik! Tako dolgo še Te je pustila nemila smrt živeti, da si se sam prepričal, da bi Ti bilo bolj treba biti druge matre sin nego zahtevana obširnejša učiteljska sposobnost in petletno trudopolno in vestno supljanje!

Nočem pretresovati, v kaki meri je morda tudi ta žalostni dogodek pospeševal bolezen, ki se je potem rajnega polastila. Tako veselega obraza pri njem pozneje ni bilo nikdar več videti kakor poprej, kar so gotovo vsi njegovi prijatelji in znanci zapazili. Vender je opravljal še pozneje svojo službo celo tako vestno kakor poprej. Če tudi že ni mogel več hoditi, vender je še lazil opiraje se na palico, v šolo in je

ital. vlade same? Ista ital. vlada n. pr. je že tako prijazna, da hoče, kakor se sliši, poslati v Trst konsula, ki je bil dozdaj v Tunisu, in ki je najbolj ščunal na skrivnem proti Franciji, ki je tedaj najposobniši posrednik med rešenimi in nerešenimi Italijani, tudi ko bi imeli poslednji svoj sedež v avstrijskem Trstu!

Iz Budapešte pa pišejo v lašk časnik, da praški dogodki, gibanje nemških buršev, hujskanje in pogum in predrznost ustavoverske svojati na različnih shodih ne pomeni drugega kakor popolen razpad Avstrije. Gotovo, Bajamontovci in Schönhererijanci ne želé drugega in tudi ne delajo drugega in na drugo, kakor da bi se na razvalinah Avstrije mastila najprej Nemčija, in potem Italija.

Oj, Avstrija, kake dobre sosedé imaš naseverji in na jugu!

Slovanski romarji

bili so 5. jul. posebno slovesno sprejeti od papeža Leona XIII. Kakor listi poročajo, izkazala se ni že dolgo nobeni deputaciji tolika čast, kakor Slovanom.

Odločena je bila za to največa dvorana v Vatikanu, pa še ta je bila tako tesna, da so vročine imeli v dvorani 40 stopinj R. Sv. Oče so bili pri tej priliki v največem ornatu; v dvorano so jih prinesli na stolu, kar je sicer samo pri največih slovesnostih v navadi in 28 kardinalov jih je spremljevalo. Tudi žandarji in stražniki so bili v največi paradi, kar se ni zgodilo uže 13 let, še celó tedaj ne, ko sta bila ruska velika kneza pri sv. Očetu. Nenavadno je bilo tudi to, da je smel škof Strossmajer sv. Očeta pozdraviti v posebnem govoru, in da so papež na to odgovorili stojé s prekrasnim govorom latinskim, ki je trajal skoraj pol ure. Tudi to je bilo nekaj nenavadnega, da je sprejem trpel čez 3 ure, da si je vročina nadlegovala sv. Očeta in romarje, in da so blagoslov dali pojé, kar je pričalo, da se jim zdi ta sprejem posebno slovesen. Ko so se jim smeli romarji bližati, da bi jim skazali svoje čestčenje, nastala je taka gujčca, da so stražniki in žandarji komaj obranili red.

Govor, s katerim je sv. Oče slovanske romarje pozdravil, je dolg in posebno lep. Slovanom namenjena sta zlasti ta dva odstavka: „Z enodušno molitvijo prosimo ss. Cirila in Metoda, naj dobrotno blagovolita z nebes braniiti slovanske narode ter izprosiiti od Boga enim stanovitnost, razvitljenje drugim, da gorečnost medsebojne ljubezni v vseh scrhij vnemajo, sovraštva, prepire, zavidnosti pa od dedovine Gospodove odvrčata. Pred vsem naj Bogu priporočujeta oni narod, ki po številu, mogočnosti in bogastvu ima največo veljavo, in kateri ju časti za svoja apostola, ki pa je zvezo pretergal, po kateri sta ga bila ravno ta apostola zedinila s sv. Petrom in rimsko Cerkvijo.

Kedar poverne se edinost v veri in bodo zagotovljene pravice posamičnih dežel, potem še le se bode veliko zanašati na Vaše prizadevanje in moč za razširjanje kraljestva Božjega na zemlji: ker po Božjem sklepu se kaže, da Slovanski narod je prihranjen za posebne namene.“

Tudi akademija je bila slovesna in so se je vdeležili sv. Oče in mnogi kardinali. Posebno znamenit je bil italijanski govor, ki ga je imel g. Presutti,

s tem očitno dokazal, kako mu je šola mar bila. Pa nožna bolezen, ki ga je najprej tlačila, ni ostala sama. Pridružile so se ji še druge nevarnejše in so ga prisilile pomoči v bolnišnici iskati; na mesto pomoči pa ga zadene, še le 31 let starega, dne 30. junija 1881. nemila smrt.

Tužna leta! „Rodila veste njemu cvetja malo, še tega rože se je koj osule.“ — Predno da je zamogel začeti v svojem poklici obširnejše blago delovanje, za katero se je bil tako skrbno in temeljito skozi celo svojo mladost pripravil, predno da je mogel z večimi dejanji svoje blage čute za svoj narod in svojo mačez vse drago domovino dokazati, se mu je že pretrgala življenja nit. Gotovo je vsakemu vmi-rajočemu v zadnjih trenutkih velika tolažba, če se zamore ozirati na obširno in vspešno svoje delovanje. Rajnemu je še ta tolažba manjkala. Bil je sicer v majhnem krogu svojega delovanja nevtrudljiv delavec za svoj narod, kar je kot mnogoletni ud in odbornik sl. goriške čitalnice sijajno dokazal; vendar mu tužna osoda ni dopustila časa za večja dela, za katera si je bil v najlepših letih človeškega življenja s tolikim trudom pridobil potrebne sposobnosti. Pa ta čez vso mero britka osoda ni zadela samo rajnega; zadela je tudi celi naš narod, ki je imel od njegove sposobnosti in navdušenosti za naredni razvoj toliko pričakovati.

Naj mu je zemlja lahka! Nepozabljiv ostané gotovo vsem kolegom, prijateljem in znancem; naj mu ohrani tudi narod, za kterelega blagor je bil tako navdušen, blag spomin!

Žalujoč prijatelj in kolega.

V Gorici, 5. julija 1881.

in je r. Rački govornika objel ter ga prosil za prepis izvrstnega govora, škof Strossmajer pa je pristavil, naj bi se objavil v vsih slovanskih časnikih. G. Kobler je pri akademiji deklamoval slovensko pesem „Triglav Balkanu“.

Romarji so se že vrnili v domovino. 8. t. m. se jih je pripeljalo v Trst na ladiji „Stambul“ 450. Pri dohodu so peli ces. pesem, in na poti v Rim in iz Rima so krasno prepevali pobožne in narodne pesmi v vseh slovanskih jezikih. V Trstu bil jih je sprejel poseben odsek, in so bili, kakor poroča „Edinost“, s sprejemom prav zadovoljni. *)

Dopis.

Iz Bovca, 11. jul. (Izv. dop.) Njih c. k. visokost najdvojvoda Rainer je na svojem nadzornem potovanji prišedši iz Gorice dne 9. t. m. tukaj v gostilni k pošti prenočil.

Pri svojem dohodu bil je najdvojvoda od tuk. vojaškega poveljstva, občinskega svetovaltva, od bovških strelcev se zastavo in godbo kot od velike množice občinstva slovesno pozdravljen.

Vsled tega visokega pohoda bil je prijazen trg s cesarskimi in narodnimi zastavami olepšan in zvečer tudi kaj lepo razsvetljen. Rano jutro po potoval je najdvojvoda čez Predel na Koroško.

Kakor čujem, bodemo imeli letos še več takih visokih pohodov, in to je prav, prebivalstvo jih ve pa tudi v pravi meri ceniti ter izpraževati svoj pravi avstrijski cut.

Ko se človek čuti na skrajni meji ljube Avstrije in obdan od poželjivega nenasiljivega Laha, so taki hvalovredni patriotiski izrazi pravo krepcilo dobro mislečemu srcu.

Dne 10. t. m. imeli smo na Bovškem in sicer v prekrasni, romantični Trenti lepo nenavadno gorško slovesnost.

Olprla se je namreč z vso slovesnostjo tam na primerem kraji „toristna koliba“ vstanovljena po tržaškem planinskem društvu (Alpenverein).

K tej slovesnosti došlo je mnogo družabnikov s svojim predsednikom, drugih somišljencev z Dunaja in od drugod in obilo domačega občinstva.

Slovesnost, polno navdušenja, poveljevali so primerni govori, narodni ples in društveno streljanje s primernimi darili.

Pri tej preliki moram omeniti, da se naši izvrstno romantični hribi mnogo mnogo obiskujejo od „hriboplazcev“ od vseh krajev Avstrije in Nemcije, pa tudi zaslužijo, ker so prekrasni, in sivi oče „Triglav“ njih krasov to vrlo poveljuje.

Slovenci, bodimo ponosni, da nas je mati natar tako krasno obdarila.

Da, prelepe kraje imamo!

Ne bodimo pa nehvaležni, ter občudnjmo in spoštujmo jih v pravi meri tudi mi, kar bode nam in našej mili, domovini v čast ter v povzdigo.

V to Bog pomozil!

Čepovan, 12. jul. Da niso bili ljudje preveč motjeni pri žetvi in košnji, se je svečanost sv. Cirila in Metoda tako razdelila, da je bila pridiga o svetih slovanskih trpinih uže v nedeljo poprej, dne 5. julija pa samo sv. maša z blagoslovom zjutraj ob 5 1/2 tih. Te službe božje se je udeležilo prav veliko občanov; na koru pa so se pevci odhkovali s Kuhč-ovo slovansko miso.

Zvečer tega dne so se zbirali naši čitalničarji okoli kamenite mize na Močilah. Ubrano petje dveh korov, hladno pivo in krasna narava v večerni tihoti, vse to je storilo sicer preprosto svečanost, jako prijetno in prisrčno.

Mnogo si je uže tukajšnje kat. politiško društvo prizadelo, da bi spravilo v razgovor naprava ceste čez „Špehovo brdo“. Potreba te ceste je pač davno pripoznana: ali več nego ta potreba je mlačnost (da kaj več ne rečem) dotičnih ljudskih zastopnikov na Tolminskem in Cerkljanskem.

Goriški cestni odbor moram pohvaliti, da se razgovora ni ustrašil, temveč je obljubil dela se udeležiti ob svojem času; ali iz gôr ni bilo odmeva!

Vabila je kat. pol. čitalnica, klicalo je tukajšnje županstvo sotovariše na Cerkljanskem in Tolminskem na razgovor; toda vse molči, vse je tiho. Pasja dlaka! to ti je kolegijalnost in vzajemnost! Od posamičnih mož, ki hodijo s Cerkljanskega čez „Ščuro“, in s Tolminskega čez Špehovo brdo v Gorico, smo slišali toliko spodbudnega govorjenja, da smo sodili, da tamkajšnji cestarji in župnarji uže komaj čakajo, da pride Špehovo brdo na dnevni red, ali prevarali smo se Čepovanci.

Pa naj bo! Vedite pa, dragi sosedje! da vaša mlačnost nas ni in nas ne bo premagala. Slovenec pri Slovencu ni našel odmeva, našel pa je prijazen odmev Avstrijanec pri Avstrijancu. Da se revni zanaša-

Upamo, da nam tudi naši romarji še kaj več poročé o vtisih in spominih iz Rima. Ured.

mo na premožnejše, je pravilno, ako bo pa revež zijal pa molčal zraven, dvouim, da mu bo pečena piška padla med zobe.

G. B., obč. odbornik.

Iz Ajdovske okolice, 29. jun. (Izv. dop.) (Konec). Veseli del svečanosti vršil se je popoldne na prav okusno ozališanem nekdanj Abramsberg-ove grajsčine v Šturijah. Tam so se po 4. uri sešli društveniki, družice in dokaj domače mladine. Gospoda je prihajala še le proti večeru. Tudi nekoliko gostov iz Vipave in drugih sosednjih občin je počastilo častni dan. Ajdovsko-Šturijjskih rokodelcev je bilo obilo vendar pa ne toliko, kolikor se je pričakovalo. Arangement je bil neki malo pomanjkljiv in vstopnina 1 gld. k veselici rokodelskega društva je bila morda tudi prenepeta. Da ni bilo teh ovir, postala je bila veselica gotovo prava ljudska veselica. Tako je bila sicer tudi lepa, a vendar le nekoliko razširjena društvena zabava. — Domači Šturijjski pevci so se v raznih zborih sponašali v občno zadovoljnost. Godba, oddelek Goriške mestne bande, bila je povoljna Brzonoge plesalke in čvrsti plesalci naredili so na 9 plesiščih, kar in kolikor so mogli. — Ker se je bil odmenjeni slavnostni govornik zadnje dni pred svečanostjo odpovedal — prevzel je to nalogo iz vljudnosti gosp. E. Klavžar iz Gorice. — Govoril je iz srca, to se mu je videlo. Primerjal je nekdanjo dobo sé sedanjo, hlapčevstvo sé svobodo. Povdarjal je, da svoboda brez primerne omike ne hasni, mariveč večkrat škoduje. Omenil je, da bi bila v obrtni Ajdovščini dobra obrtnijska šola na svojem mestu, vsled česar naj bi se veljavni može za njo potezali. Pa tudi neka materialna neodvisnost je rokodelcu potrebna. In da se tej potrebi vstreže, snujejo se društva za vzajemno podporo, kakoršno je ono, kateremu smo danes pri krstu njegove zastave kumovali.

Ajdovščina, pravi, je doživela uže več društev. Najprej Čitalnica, potem „Sloga“, za njo „Edinost“ in poslednjič delavsko podporno društvo, katero smemo po vsej pravici „Vzajemnost“ krstiti. Sloga, edinost, vzajemnost lepa imena izrazujoča idealne pojme! A gola imena, lepi ideali ne zadostujejo, mariveč treba, da se ožvé, da se vresničijo; potem bo kaj sadu, kaj vspeha. V ta namen pa je neobhodno potrebno, da veljavni može, kateri so ustanovitelji, voditelji društvu, delujejo v pravem duhu. Kedar gre za stvar, morajo pomehati malenkostni oziri na osebe. Voditelji in družbeniki! sklene govornik, služite sveto sveti stvari, potem postane mlado društvo kmalo prava dika obrtni Ajdovščini, Vam pa bode v korist in ponos! Živalna pohvala je pritrjevala govorniku.

Nekoliko pozneje nastopi na oder društvenik g. Ferdo Perozzi. Sporoči v glavnih potezah o ustanovitvi in dosedanjem delovanji mladega društva, katero šteje dan danes pri 160 pravih in podpornih članov ter ima uže obilnik 1000 gld. glavnice v svoji denarnici. Zahvaljuje se s topló besedo vsem onim, kateri so vzbudili blago misel o takem društvu in so je pomagali ustanoviti, onim, kateri je zvesto podpirajo in poslednjič tudi onim, kateri so požrtovalno delovali, da smo doživeli današnjo sprelepo svečanost. Nazdravlja vsem skupaj. Na mnogaja leta složnega, vspešnega delovanja. — Občinstvo odzdravlja navdušenega srca in izraža govorniku zasluženó zahvalo. — Jako živahna veselica je končala v pozni noči.

Iz Doline, 10. jul. (Izv. dop.) Visoko c. kr. namestništvo je blagovolno poterdilo statute „slov. učit. društva“ za koprski okraj. Ker namerava začasni odbor, po sklepu I. zborovanja v Dolini, dne 24. febr. t. l., prve dni avgusta t. l. čast. gg. društvenike v Koper k II. zborovanju sklicati, prosi jih najvljudnejše, da doposljejo ali pa vsaj naznanijo nemudoma svoje referate začasnemu odboru v Dolino, da mu bo mogoče program prih. zborovanja za časa sestaviti in objaviti. Govorilo se bo tudi pri tem zborovanji o okrajni učiteljski knjižnici tega okraja, zato prosi odbor, da čast. gg. društveniki o stvari prevdarjajo, da se bo s temeljitimi razlogi moglo kaj koristnega doseči v prid naše ljudske šole in učiteljev samih. —

V imenu začasnega odbora

And. Vertovec, tajnik.

Piran, dne 10. julija. (Izv. dop.) (Trtna uš). Komaj teden dni je, kar sem čital v „Sl. Narodu“ in družih časopisih, da je „trtna uš“ v Istri pomehala, to me je tem bolj veselilo, ker smo že lausko leto pri preiskovanji boleznú čisto obsodili prelepe piranske vinograde. Mnogo trt, katerih število se vrti okolo sto trideset tisoč, pokončali smo lani, in letos godilo se bode malo boljše, kar do zdanje skušnje prejasno svedočijo. — Torej moje veselje, katero mi je provzročil „Sl. Narod“ z omejeno notico, bilo je le kratko, in danes me že skrbi, kaj bomo Primorci začeli, če se ta pošast pritepe k nam na Kras ali v Vipavo ter pokonča še to malo upauje „preljubo vinko trto“. — Trtna uš je bolezen, katero je z največimi žrtvami nemogoče pregnati, kajti če že bolne trto

pokončaš in zemljo, v kateri so rastle, desinfekciraš, se ti že bodoče leto drugje prikaže v najlepšem cvetu, ker si morda, med tisoči, prezerl pri preiskovanju okuženo trto. Vlada si je gotovo laško leto na vse kriptje prizadevala zatreti tega sovraga in v ta namen žrtvovala velikaunska vsota denarja, pa tudi zato odločena komisija in preiskovalci so neumorno delali, da bi se v okom prišlo tej strašni nevarnosti, toda vse zaman! Kar se je laško leto našlo, da je bolno, je bilo pokončano; kjer se bode letos konstatala trtna uš, ravnalo se bode kakor v preštosti. Do danes smo s preiskovanjem zelo nezadovoljni, ker vidimo, da je ravno naoplačno, kakor smo si želeli.

Ker je v primeri z veliko množino pazinskih vinogradov še vendar malo okuženih, upati je ker se zabranjuje, da se bode bolezen le polagoma širila, pokončala tako ne, in vendar še nekaj let nam Kraševcem in Vipavcem prizanašala, dokler si ne priskrbimo ameriških trt, katere se upirajo boleznim in jo lahko prenašajo.

V prvem času se je ljudstvo smijalo, ter rekalo, da so to le sanje teoretikov, a danes prišli so do bridkega spoznanja, pa kdo bi ne, če vidi stvar z očesom in jo lahko z roko otiplje!

To sem objavil z namenom, da bi naši vrli vinogradarji opazovali svoje trte, ter za vsako najmanjšo sumljivo znamenje, katerega bi ne mogli sami razločati si, od kod prihaja, brzo naznanili gospodski, da se stvar preišče, ter da se, če bi po nesreči bila res trtna uš, nemudoma pokončajo in razkužijo mali prostori, nad katerimi gospoduje omejeni trsni sovražnik. Samo tako rešimo sebe, svojega bližnjega in pa celo deželo strašne katastrofe, katere bi nam sicer ne očišča.

Al. Št.

V Belgradu, 3. julija. (Izv. dop.) (Položenje temelja prvi srbski železnici.) Včeraj in danes obhajamo dva praznika, znamenita praznika. Včeraj je prešlo pet let, od kar je pala na trdnjavi belgradski turška zastava, katere se je vila na belgradskih zidovih več stoletij, — ko je knez Milan objavil silni carevini turško vojsko. Od ondaj praznuje se ta dan vsacega let kot veliki narodni praznik in se svetkuje kakor „Cvrti“, katere sem že poprej popisal. Današnji dan stopa Srbija v narodno-gospodarskem pogledu v kolo evropskih modernih držav. Mesto je v praznični obleki, zastave vijo se z vsake hiše, a po ulicah mgoli svet — domaćini i stranci (tujci). Železnična ulica, ki vodi na mesto, kjer se položi temelj, polna je; kol morejo se samo v koraku premikati. Na mestu, kjer se položi temelj, povzdignena je kapelca za blagoslovljenje vode. Kapel nasproti je paviljon za vladarja in ministre. Desno od paviljona je „šator“ za zastopnike stranih držav, a levo za državni svet, kasacijo, apelacijo in občinske predstavnike. Desno od kapele opet je „šator“ za „povabljene mestjane“ a levo za železnično upravo. Naroda je čez 15.000 duš. Jedna polj-ka baterija v popolni paradi stoji na brežuljku in daje „salvo“. Ob desetih prišel je knez s kneginjo, ministrom in velikim spremstvom. Metropolit z duhovenstvom prišel je nekoliko poprej. Po dohodu kneževem počela je maša, po maši blagoslovil je metropolit vodo in ž njo poškrpil ljudstvo in mesto temelja. Potem je stopil knez s kneginjo na odločeno mesto. Minister gradjevine stopi pred kneza in počne ovako: Vaše Visočanstvo! Premilostivi gospodar! Včeraj praznovali smo dan objavljenja vojske; dan znamenit za našo domovino. Na večerajšnji dan si Ti, gospodar, položil temelj nezavisnosti Srbije, danes bodeš položil temelj podvzetju največje vrednosti za našo zemljo, temelj železnici. Res je, da zahteva novo podjetje velike žrtve, ali kakor smo zavladali (zmagali) neprijatelja mnogo silnejšega od nas, zavladali bomo i te teškoče. Vaše Visočanstvo, gospodar! Tukaj Ti dajem „spremo“ (Werkzeug) „budak“ (kromp), da udariš prvi srbski železnici temelj, narodu v korist a hiši Obrenoviča v slavo! Burni živio-klici odmevali so na ta govor. Na to se nasloni knez, ki je bil v generalški uniformi, na sabljo in odgovori: „Jaz in moja vlada, kakor tudi vsi prosveteni in pravomisleči Srbi prepričani smo, da bo podvzetje, kateremu Jaz danes temelj položim, za našo zemljo koristonosno. Ker smo vzeti (sprejeti) in priznati v kolu evropskih „sil“, moramo tudi osvršavati našo nalogo gled narodnogospodarskega razvitka in mednarodnega savbratstva. Jaz položim danes „prvi srbski železnici temelj s trdnim prepričanjem, da bo ta temelj nam in našim potomcem v prid.“ Nato topovi zagrmé, narod kliče „živio“, a knez vzame kromp in udari trikrat v zemljo. Nato se obrne knez k Savanu, gen. ravnatelju podvzetja in ga nagovori francoski: „Gospodine! V ime moje države predajem (izročam) Vam tukaj izdelanje prve srbske železnice in se nadejam, da jo bo društvo, katero Vi zastopate, izdelalo v zadovoljstvo njegovo in moje države.“ G. Savan zagotavlja kneza, da se bo držal strogo ugovora (pogodbe).

Minister gradjevine pristopi prvi in ga poljubi v roko, potem vsi ministri za njim. To je pri nas običaj pri vsaki slovesnosti. Nato poljubi knez metropolit roko, za kar ga poljubi metropolit na lice. Slikar (fotograf) odpre na to svojo mašino in slika. Po dokončanem slikanju bil je zajutrek, katerega so se

udeležili vsi povabljeni. Za delalce peklo se je 20 ovac, razun tega bilo je za-nje pripravljeno 20 veder vina in 20 veder piva. Da Bog dá, da boje srečno!

Politični pregled.

Grof Taaffe postopa vendar že energično. Nepokorne višje uradnike je začel odmetati. Podpredsednik prašk. namestništva vit. Grüner je dejan v pokoj. Fml. Kraus dobil je izredna pooblastila za postopanje na Pemskem. Ustavoverci so se veselili, da bo on Koller II za Čeh; ali takoj so jo zasuknili, češ, da bo šibal tudi Nemce, kjer zaslužijo.

Na Tirolskem je dozdanji deželni glavar pl. Bossi-Fedrigotti odpuščen na lastno prošnjo.

Te dni so imeli ustavoverci v Purkersdorfu, kraji blizu Dunaja, shod, na katerem so zdaj njo vlado obsojevali. Na shodu ni bilo vlad. zastopnika, komisar, ki je imel biti navzočen, je menda nalašč obolel za isto priliko, in namestnik, od njega poslan, je pa zamudil (!!) železnico, da si bi bil vzel lahko voz za to, ker je blizu. Ali ni to predrznost uradniška!

V hrvaškem saboru bila je huda bitka zaradi reškega prašanja. Tudi Hrvatje povsem imajo le malo takih zastopnikov, kakoršne potrebujejo nasproti požrešnosti magjarski. 12. t. m. se je sabor sklenil po prebrnem kralj. reskriptu. Ces. pismo povdarja, da so se v tej triletni sesiji prestrojile mestne občine, in da so se vstvarile tudi nove postave političnega in pravnega obsega, in da se je napravila med drugim tudi pot za združenje hrvaško-slavonske meje. — S tem se sedanji sabor razide, in Hrvatje se morajo napravljati za nove volitve, ki se bodo vršile 25. t. m.

Knez Milan je šel v kopeli s kneginjo Natalijo. Na poti v Pragi je obiskal tudi cesarjeviča Rudolfa. Čudili in gotovo tudi jezili so se ustavoverci, da je cesarjevič Rudolf kneza izredno počastil in s svojo visoko soprogo vred peljal se v družbi srbskih gostov po praškem mestu. Srbi so silno veseli tega prijaznega sprejema.

Bolgarsko narodno sebranje je pričelo včeraj svoje delovanje v Sistovem. Knez Aleksander ima večino na svoji strani; oborožil pa se je tudi, da morajo Bolgari zanj glasovati. Huda, huda je zadela Bolgare, tudi če upamo za nje, na najboljši izid in konec.

Ruska politika dela na to, da bi se mir ohranil. V zaupanju na mir skušajo, da bi se na vse strani zlasti pa armadni stroški zmanjšali. V vojnem budgetu nameravajo prihraniti 33 milijonov. 10. mil. pa na stroških za trdnjave na nemški in avstrijski meji, katere po mislih vojnega ministra so brezpotrebne.

Grof Ignatiev deluje tihoma in neutrudno na to, da bi se s časom osnovala zbornice, ki bi ljudstvo bolj in bolj zastopale. On namerava predrugačiti tudi šolske razmere in v soglasji s carjem vpeljati administrativne reforme tudi pri ces. hiši. Ignatieva vpliv rase dan na dan.

Papež so razposlali 29. junija škofom itd. okrožnico, v kateri govore: 1) o puntarskih nazorih; 2) o ljudski najvišji oblasti; 3) da je vsa oblast od Boga; 4) o družbini pogodbi (contract social); 5) o dolžnostih podložnikov; 6) da je treba Bogu bolj pokornim biti kakor ljudem; 7) o dolžnostih vladarjev; 8) o pokorščini prvih kristijanov; 9) o svetem rimskem kraljestvu; 10) o novošegnih zmotah; 11) da more le vera človeka rešiti; 12) opominjevanje do vladarjev in narodov; 13) spodbuda do škofov; 14) opominjevanje k molitvi.

V Parizu praznujejo velik naroden praznik.

V Algeriji imajo Francozi vedno več nadleg z ustajniki.

Angleži že zavidajo napredovanje franc. republike v Afriki.

Nemški cesar pride danes v Gastein.

Italijani obzidujejo nagloma Rim z 18 trdnjavami. Proti komu?

Predsednik Garfield se čuti boljšega, in je upanje, da ozdravi. Morilec njegov, Francoz, je Garfielda obstrelil iz sebičnih namenov; morilec lastni oče obsojuje, češ, da je pol norec, in da mu ni zaupati ničesar. — V zadnji seji trg. zbornice v Novem Jorku so sklenili vdje, da naberejo 250 tisoč dolarjev, in da se obresti od njih podelé soprogi Garfieldovi, po smrti pa njenim otrokom.

Domače stvari.

P. n. naročnike „Soče“, ki so bili pismeno opominjani zaradi naročnine in niso še plačali, prosimo prav vljudno, naj kar mogoče brž storé svojo dolžnost, da jim bomo mogli redno pošiljati list. Opr.

Nadvojvoda Albrecht je bival 2 dni v Ljubljani, kjer je inspiciral tamošnjo garnizono.

V Sočo se je šel včeraj gorišk krčmar kopat; ko je prišel iz vode, mu je prišlo slabo, in je nagloma umrl na mestu.

V Podgori je hotel delavec rešiti sli roko, ki mu je bila prišla po nesreči pod stroj (mašino); revež je s tem prišel v še hujšo nesrečo. Roko mu je odrgalo in na drugi roki mu je odneslo prste.

Svila (galeta) je imela letos v Gorici poprečno ceno: rumena in enaka po 1.63 gl., japonska bela in zelena 1.28 gl.

12 letni deček padel je nesrečno iz okna blizu tuk. kolodvora in je kmalu potem umrl.

Treščilo je v nedeljo 20. junija po noči okoli 11. ure na nek skedenj v Biljani na Brdih. Po nesreči tamo mladeniči počivali, in eden je (kakor tudi spodej v hlevu en vol) žrtva postal. Ker je bil raniki pri ljudstvu sploh zelo priljubljen, napravili so mu prav lep in dostojen pogreb! —

Toča je dne 9. t. m. vasi Padpasnik, Slapnik, in Breznik poleg Kožbane močno poškodovala; ne vemo, kaj bojako začne nemila vsoda tako nas poljubovati.

V Šlovrencu na Brdih je dne 9. t. m. okoli 4. ure popoldne v zvonik treščilo, in od tod je električna iskra mimo manjšega zvona v cerkev skoz okno prišla, kder je tabernakelj stranskemu altarcu močno poškodovala.

V Ajdovščini je popolnem zgorela 11. t. m. predilnica za bombaž. Ogenj se je vnel zjutraj, in gorelo je do večera. Rešiti ni bilo mogoče ničesar v glavnem poslopji. Predilnica je bila zavarovana v Trstu za 280 tisoč gl. Veliko družin je prišlo s to nesrečo ob kruh vsaj do časa, dokler se tovarna zopet ne sezida.

V Tolminu je treščilo skoz zvonik in je poškodovalo cerkvene orglje. Ljudi ni zadelo.

Potres na Dolenskem so čutili močan 8. t. m. v Št. Jarnci in v Kostanjevici. Čutili so 3 glavne sunce, in zemlja se je vzdigovala in zibala kakih 5 sekund.

Dva drž. štipendija po 300 gl. dobila dva kranjska mladeniča, jako gresta na kako srednjo ali višo avstr. kmetijsko šolo učit se kmetijstva.

Svetinj v spomin slovanskim romarjem je papež ukazal skovati iz bronu in srebra 1500.

Iz zbirke češkega učenega popotnika g. Holuba dobili so razni učni zavodi avstrijski mnogo vrednih reči. Tudi goriški gimnazij dobi nekaj „predme ov“, katere je s trudom nabral g. Holub v Afriki. Slava mu!

Matica slovenska si je volila v odborovi seji 9. t. m. nov odbor. V novi odbor so izvoljeni: za predsednika g. dr. Jan. Bleiweis, za podpredsednika g. dr. Jarc in g. Peter Grasselli, — za blagajnika g. Ivan Vilhar, — za ključarja g. L. Robič in g. Anton Keržič, — v gospodarski odsek se volijo gospodje: P. Grasselli, Karol Klun, L. Robič, Ivan Tomšič, Ivan Vilhar in dr. Zupanec. — v književni odsek pa izmed ljubljanskih odbornikov gospodje: dr. Jan. Bleiweis, dr. Ant. Jeglič, Karol Klun, Anton Keržič, Josip Marn, Matej Močnik, Andrej Praprotnik, Feliks Stegnar, Ivan Tomšič, Ivan Vavru, Matej Vodusek, Vilibald Zupančič, in izmed vnanjih odbornikov gospodje: Fran Erjavec v Gorici, Franjo Hubad v Ptujem, Fran Šuklje v Dunajskem Novomestu in Viljem Urbas v Trstu.

Za tajniško službo se je bilo oglasilo 8 prosilcev. Med njimi so se zlasti priporočali: g. F. Orešec, g. Anton Terstenjak in g. Ivan Vrhovec. Izvoljen je bil enoglasno g. Franc Orešec za stalnega tajnika, in nastopi on svojo službo 1. avg. t. l.

Za letos so do zdaj določene te-le knjige: „Le-topis“, Šumanova „Slovnica“ pa Macunov „Štajer.“

Udje našega dež. šolskega sveta ostaneje in so potrjeni tudi za prih. 6 let oni, ki so sedeli dozday v njem.

Iz Tržiča (Monfalcone) nam pišejo: Preteklo nedeljo po dolgočasnem odkladanju so tem veličastniše zapeli v velikem lepem zvoniku v Tržiči štirje novi zvonovi, vlihi v Gorici od slovečega zvonarja g. de Poli-ja. Ubrani v glasove c. d. e. g. dajo lepo soglasje za različne svečanosti in slovesnosti.

Prazno bi bilo popisati na vse ozire majstersko delo, od vsega ljudstva enoglasno hvaljeno in zahvaljeno. Slava torej Tržičanom, in nova prevredna čast de Poli-ju!

Okraj. učit. konferenco učitelji sez. kon. okraja bodo imeli dne 27. t. m. v Sežani. Dnevni red: 1. Predgovor in ustanovitev konference. 2. Učenje v enem razredu (1 pol ure.) 3. Kritika o učenju. 4. Razgovor v nadalj. tečaju. 5. Opazke okraj. š. nazornika. 6. Predlogi. 7. Volitev stalnega odbora in komisije za okr. učit. bukvarnico. Začetek konference ob 9. uri.

Učit. društvo za sežansko-komenski okraj bode zborovalo dne 28. jul. ob 8. uri zjut. v Sežani. Dnevni red: 1. Verificiranje zadnjega zapisnika. 2. Društvena poročila. 3. O zgodovini v ljud. šoli; g. Kanté. 4. Polglasni „e“ in namenivnik v ljud. šoli, g. Vrtovec. 5. O krajepisju, g. nadzornik. K obilni udeležitvi so uljudno vabljeni tudi učitelji in učiteljice drugih okrajev.

ANT. LEBAN,
preds. učit. društva.

Spomin na sv. Cirila in Metoda obhajal se je slovesno tudi v Ljubljani in v Šiški v nedeljo s cerk. svečanostjo v franc. cerkvi in v podružni cerk. doljnje Šiške. Cerkev ste bili napolnjeni, in cerk. govornika sta velik vtis napravila na poslušalce. Pevski čit. zbor in „Sokovci“ so kaj lepo sodelovali pri svečanosti.

Slavnost, ki je imela biti v nedeljo popoldne, odnesena je z istim programom na soboto v Ljublj. in na nedeljo v Šiški.

Ko je šlo občinstvo od svečanosti iz cerkve v Ljubljani, sta dva učenca v uniformi tamošnjega zavoda Waldherrovega izrekla o udih narodnih društev te le pobalinske besede: Die ersten vier sind noch etwas wert, das andere aber ist alles zusammengeklautes Gesindel. Dva narodnjaka sta občinstvo opominjala, naj bo pri miru, drugače bi bil nastal skandal zaradi pobalinov. „Nov.“ pristavljajo k temu: „Kako veselje za dunajske ustavoverne liste, ko bi bil kak nemšk „smrkavec skupil zaslužen klobuto!“ Waldherrovi odgojenci menda mislijo, da imajo igrati v Ljubljani rolo „praških nemških buršov en miniature.“

Spomin Ciril-Methodove svečanosti. Katališka bukvarna v Ljubljani dobila je iz Rima podobo sv. Cirila in Metoda, bakrorez na ličnem papirju. Sv. brata sta v škofovskem oblačilu, in je podoba narejena po izvorniku v cerkvi sv. Klementa v Rimu. Podoba, lepa v pozlačen okvir dejana, je visoka 60 cm. in široka 49 cm. in je izvrstno izpeljana. Stane po pošti 3 gl. 50 kr. Ista bukvarna ima tudi lične svetinje sv. bratov.

Vknjiženih (intabularnih) dolgov v Avstriji leta 1869. je bilo 131 milijonov in 17.385 gl., in sicer: 2 milijona na fužine, 24 milijonov na grajščinska, 27 milijonov na mestna in 74 milijonov na kmečka posestva.

„Srpska Zora,“ ilustrovan in izvrsten list, nehal je izhajati z drugim četrtletjem t. l. na Dunaji, največ zaradi zanikarnih naročnikov, ki so ostali dolžni okoli 3000 gl. Zaradi zanikarnosti pešajo le pregotova slovaški in tudi slovenski listi.

Vaspitač, pedagošk list, katerega izvrstno ureduje in velik del tudi spisuje izobražen strokovnjak v Belgradu, izhaja od letos po 2 krat na mesec in stane 4 gl. za celo leto. Učitelji, ki se želé primernim gradivom uriti tudi v srbsčini, naj segnejo po tem listu.

Gospodarstvo.

Kratko sporočilo o letini na Goriškem. Češuj je bilo letos na Goriškem sploh prilično malo ter je bila zavoljo tega tudi še vedno dobra cena namreč kilo od 6—8 kr.

O drugem sadji nam pa za letos še govoriti ni mogoče, ker ga je komaj deseti del od minulega leta. Sena smo dobili pa prav veliko, in kar je še najbolje, prav lepega, ker je bilo ob košnji celi čas jako lepo vreme. Tudi otave imamo upati, ako nam Bog privošči še kaka dva dobra dežja. — Koruna je letos tudi sploh manje kot lanskega leta in vendar mu je cena jako nizka, ker nam Italijani delajo veliko konkurenco. O tej laški konkurenci bi moral že enkrat tudi naš državni zbor spregovoriti svojo besedo, ako neče, da naša dežela ne osiromaši še bolj kot je uže. Pa o tem drugič več. Prva turšica zeló lepo kaže, in je tudi činkvantin uže skoro ves v

zemlji in je že večidel ves prav lepo kalil, ter moremo upati prav dobrega pridelka.

Ozimska žita so se dobra obnesla na Furlanskem, Vipavskem, kakor tudi na Krasu in, kakor čujemo, tudi po naših gorah dobro kažejo.

Vinska trta tudi črez in črez dobro kaže, in se imamo nadejati dobre tignatve, ake nam Bog dá lep avgust in september in da nas obvaruje pred tečo in drugimi nevihtami! Plante, katere uže gotovo po kakih 10 let niso nič rodile, so letos večidel prav dobro obložene. O rodevitnosti med tujimi trtami se pa posebno olikujejo: vlaški in nemški rizling, burgunder, modra frankinja, Zaličog, da je ona jako polezu podvirjena, zastavice, slankamenka, ružica, Dinko, bordó itd.

Našim posestnikom bi jez gorko priporočal, kadar jim čas dopušča, da bi se vsak osebno v kraso noigrade gosp. grofa Latovca v Rušic, in tamo se bode osebno prepričali, kako da so te trte za naše kraje izborne; kajti vsakdo o dobroti kake nove reči najrajše veruje, ako se o njej osebno prepriča. Prihodnji mesec bi bil za to obiskanje najboljši, ker je uže grozijo skoro popolnoma razvito. Pri gosp. grofu se tudi lahko od raznih žlahtnih trt kovči prav po nizki ceni dobijo, namreč 1000 kosov od 3—5 gold., vse po razmerji žlahtnosti. Kolikor moremo do zdaj sklepati, se nam je nadejati na Goriškem dobre letine. Bog daj!

—ič.

Poslanica.

Gospod urednik!

V štey 148. „Slov. Nar.“ neki g. „Spectabilis“ mojo novello „Roka in srcé“ spravlja v dotiko s spisi Heise-ja.

Proti temu natolcovanju plagiatstva izjavljam sledeče:

- 1) da je moja novella „Roka in srcé“ (v „Kresu“) moje popolnoma LASTNO delo, torej MOJA IZVIRNA novella;
- 2) da jaz sploh nisem imela niti imam navado drugih posnemati, česar, kakor upam, bode se slov. občinstvo še večkrat imelo priliko prepričati;
- 3) da g. natolkovalec moje novelle naj DOKAZE, da rečena novella ni moje delo, ampak plagiat iz Heise-ja, katerega jaz ravno toliko poznam, kakor neznanega mi g. „Spectabilis-a“.

Dostaviti pa še imam v obrambo, napadene svoje pisateljske časti, da imam jaz do slov. občinstva in do istine preveč spoštovanja, da bi se drznila je s tujimi za svoje izdajanimi spisi mistificirati.

S postovanjem

PAVLINA PAJK-OVA.

S prihodnjim avgustomse premesti moja štacuna z izdelanim blagom, dozday v hiši Senigaglia Via Signori št. 19, v hišo Sturli na Travniku št. 18.

Jeronim Morpurgo

Ant. Gregorič

sedaj v svoji lastni hiši Via Francesco Giuseppe blizu starega goriškega pokopališča

sprejema vsako mizarsko in tapecirsko delo ter garantuje, da bode dobro in trajno izvršeno.

Priporoča ob enem svojo bogato zalogo hišne oprave (mobilij), tapecirskega blaga in zreal po prav spodobnih cenah.

Na podlogi razsodbe v. c. k. dež. zdravniškega sveta od v. c. k. namestništva dovoljene

Marijaceljske kaplje za želodec

izvrsten pripomoček zopar vse želodečne bolezni

posebno pa se sponaša pri netočnosti, želodečni slabosti, slabodišcem dihu, kedar človeka napevaja, mu kislo podaja, kedar ga grize ali vjeda, pri želodečnem kataru, zgagi ali rezalcu, če se nareja pesek ali kaša, pri preobilnosti sliu, zlatenci, pri studu in metanji, glavobolu, prihajajočem od želodca, želodečnem krču, pri zaprtem životu, prenasitenosti bodi z jedmi ali pijacami, pri glitah, vrančnih, jeternih ali hemoroidalih bolestitih.

Vsaka steklenica stane s podukom o rabi 35 kr.

Glavna zaloga za Gorico pri gospodu lekarničarju A. pl. Gironcoli v Gorici, blizo „treh kron“.

Centralna zaloga za razpošiljanje: Apotheke zum heiligen Schutzengel des Carl Brady, Krensier, Maehren.

Prodaja vina.

V Gorici se dobi na prodaj 20 kvinčev dobrega črnega furlanskega vina od 17—21 gl. kvinč. Kdor ga potrebuje naj se oglasi pri opravištvu „Soče“ na Korenji št. 10. Odda se tudi po najmanjši postavni meri.

JAKO VAŽNO

vsakteremu za oči.

Prava dr. White-jeva voda za oči od Traugott Ehrhardt-a v Grossbreitenbach-u v Turingiji (Thüringen) slovi uže od leta 1822 po celem svetu.

Dobiva se steklenica po 1 gl. v Trstu v lekarni „Carlo Zanetti“ Via nuova 27 in v Gorici tudi v Cristofoletti-jevi lekarni na Trauniku.

Zahševa pa naj se izrekoma samo dr. Whitejeva voda za oči od Traug. Ehrhardta. Nobena druga.

Odlonki iz pisem: Gospodu Tr. Ehrhardt-u, Vaša prava dr. White-jeva voda za oči mi je dozday vedno dobro služil; zato prosim (sl. narč.). Schöppenstadt, d. 13/7. 80. Wilh. Wenzel. Dalje: Pred 2 letoma trpinčila me je očna bolezen, Vaša prava dr. White-jeva voda za oči pa mi je pomagala; zato prosim. (sl. narčb.) Ahrstedt, d. 17/8 80. Fräulein Ohning.

Velika zaloga

vsakovrstnih

oblačil za gospode in gospé,

naj obilniše zbirke, dobrega blaga in krasne izdelave pri

IG. STEINER-JU V GORICI

poleg škofijske palače.